

Kystisen fibroosin hikikoe uudistuu 8.5.2023 – hikinäytteen kloridimittaus käyttöön

Vanha tutkimus	3045	Pt-Hiki-R	Hikikoe (pilokarpiini iontoforeesi)
Uudet tutkimukset	3045	Pt-Hiki-R	<i>Hikikeräys</i> (pilokarpiini iontoforeesi)
	2084	Sw-Cl	<i>Kloridi, hiestä</i>
Indikaatio	Kystisen fibroosin diagnosointi ja lääkehoitovasteen arvioiminen		
Asia	Kystisen fibroosin toiminnallinen hikikoe uudistuu 8.5.2023. Tutkittavalta kerätään Macroduct-laitteella hikinäyte, josta mitataan hien kloridipitoisuus. Uusi tutkimus vastaa aiempaa paremmin kansainvälisiä kystisen fibroosin diagnostisia käytäntöjä.		
Viiteväli	0 – 30 mmol/l		
Hien kloridin tulkinta	yli 60 mmol/l Tulos koholla, mikä viittaa kystiseen fibroosiin.		
	30 – 60 mmol/l Epävarma tulos, ns. harmaa-alue.		
	0 – 30 mmol/l Normaali tulos. Kystinen fibroosi epätodennäköinen.		
	<p>Tulkintarajat perustuvat kirjallisuuteen. Aiemmin Nanoduct-laitteella mitattu hien kokonaiselektrolyyttipitoisuus ja tulkintarajat olivat korkeampia kuin hien kloridipitoisuus.</p> <p>Hien kloridipitoisuus voi olla koholla myös lisämunuaisten vajaatoiminnassa, hypoparathyreoosissa, hypotyreoosissa ja nefrogeenisessä diabetes insipiduksessa.</p>		
Tutkimuksen tilaaminen	Molemmat tutkimukset (Pt-Hiki-R ja Sw-Cl) tulee tilata samanaikaisesti ja ne on tarkoitettu vain erikoissairaanhoidon poliklinikoiden käyttöön. Mikäli jompikumpi pyyntö puuttuu, laboratorio voi tarvittaessa lisätä pyynnön jälkikäteen.		
	<p>Hien keräykseen varataan aika ULS:n laboratorioon aiempaan tapaan ja niitä tehdään yleensä keskiviikko- ja torstai-iltapäivisin (ks. tutkimusohjekirja).</p>		
Tulokset valmiina	<p>2 viikon kuluessa hikikeräyksestä.</p> <p>Hikinäytteet analysoidaan kerran 2 viikossa, tavallisesti perjantaisin.</p>		
Huomioitavaa	<p>Hikinäytteen keräys Macroduct-laitteella kestää pitempään, kuin aiempi hikikoe (Nanoduct), tavallisesti vähintään yhden tunnin.</p> <p>Tutkimusindikaation tulee olla kirkas. Mitä pienempi lapsi tai vauva, sitä hankalammaksi hikinäytteen keräys voi teknisesti osoittautua.</p> <p>Erotusdiagnostiikassa kannattaa muistaa <i>geneettinen tutkimus 4643 B -CFTR-D</i> (Kystisen fibroosin geeni, 50 yleiseurooppalaista geenivirhettä verestä). Suosittelemme käyttämään geenitutkimusta varsinkin, kun kliininen epäily on vahva.</p>		

Lisätietoja

HUS Diagnostiikkakeskuksen tutkimusohjekirja: www.huslab.fi/ohjekirja

Allekirjoitukset

Mikko Anttonen
Osastonylilääkäri
HUS Diagnostiikkakeskus
Kliininen kemia
Erikoiskemia
puh. 050 464 4654

Outi Itkonen
Ylikemisti
HUS Diagnostiikkakeskus
Kliininen kemia
Erikoiskemia
puh. 050 427 9277

Lotta Joutsu-Korhonen
Ylilääkäri, vastualuejohtaja
HUS Diagnostiikkakeskus
Kliininen kemia
puh. 050 427 2402